



# REŠEVANJE IZ DVIGAL

V Sintalu smo razširili obseg naših storitev z reševanjem oseb iz dvigal. V ta namen smo v novembru in decembru usposobili preko 150 naših varnostnikov in interventov na območju cele Slovenije.

Dvigala uporabljamo za navpični prevoz ljudi in tovora. Nahajajo se v objektih, kot so stanovanja, šole, bolnišnice, vrtci, domovi za ostarele, poslovne stavbe, nakupovalni centri in industrijski obrati. Nepogrešljiva so za ljudi, ki zaradi fizičnih okvar ali bolečin ne morejo uporabljati stopnic.

Okvare oziroma nenadne ustavitve dvigal so možne zaradi neustrezne uporabe, okvare sestavnih delov, izpada električnega napajanja, neustreznega vzdrževanja itd. Večkrat se zgodi, da uporabniki obtičijo v njih. Človekov odziv je odvisen od dogodka in od posameznika. Ljudje, ki se dnevno vozijo z dvigali in jim je okolje domače, vedo, kako ravnati z dvigali, če se dvigalo ustavi. Običajno reagirajo preudarno brez intenzivnih psiholoških in bioloških reakcij. Drugače je za tiste, ki so negotovi, imajo negativne izkušnje in so osebno manj trdni.

## Pravilnik o varnosti dvigal

Reševanje oseb, ujetih v dvigalu, predpisuje Pravilnik o varnosti dvigal (Uradni list RS št. 83/07), ki je stopil v veljavo z 29. 9. 2007. S sprejetjem tega pravilnika morajo vsi lastniki obstoječih dvigal do 25. 10. 2008 varnost svojih dvigal uskladiti z zahtevami sprejetega pravilnika.



Poziv na reševanje ujetih v dvigalu.

Pravilnik v 21. členu opredeljuje odgovornost lastnika za varno uporabo, vzdrževanje in delovanje dvigala v skladu z navodili monterja dvigala. Alarmni sistem v dvigalu mora imeti možnost vzpostavitve stalne dvosmerne govorne povezave z mestom za reševanje oseb iz dvigala. Vzpostavitev zveze z mestom za reševanje oseb iz dvigala mora biti neprestano možna.

26. člen pravilnika opredeljuje reševanje oseb, ujetih v dvigalu. Reševalec oseb iz dvigala mora biti usposobljena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali fizična oseba, ki v imenu lastnika skrbi za reševanje oseb iz dvigala. Seznanjen mora biti z navodili za uporabo dvigala in reševanje oseb iz kabine dvigala in jaška ter z ustreznimi deli kontrolne knjige. Za reševanje iz dvigala se lahko imenuje tudi vzdrževalec, če izpolnjuje zahteve iz tega člena.

Komunikacijska sredstva v dvigalu morajo omogočati stalen stik s službo za reševanje.

Zahteve 21. in 26. člena pravilnika vam bomo podrobneje predstavili v naslednji številki Sintalčka.

## Alarmna govorna naprava

Dvigalo mora biti načrtovano tako, da zagotavlja varno reševanje oseb, ujetih v kabini. Kabina mora biti opremljena z dvosmernimi komunikacijskimi sredstvi, ki ustrezajo standardu SIST EN 81-28. Poseben standard za govorno komunikacijo med kabino in klicnim centrom je uveden zaradi neprimernosti običajnih telefonskih naprav, saj lahko prihaja do pogostih izpadov in nedelovanja, naprave pa je potrebno tudi prilagoditi za vse možne uporabnike (otroke, invalide, tujce, ostarele, ...).

Pred vzpostavitvijo govorne povezave se mora v klicnem centru izvršiti prepoznavna dvigala. Ta prepoznavna mora biti mogoča tudi ob preizkušanju delovanja naprave. Operater mora brez pomoči oseb v dvigalu razbrati, s katere lokacije in iz katerega dvigala je prišel klic. Dvigalo se lahko prepozna tako, da naprava pred vzpostavitvijo zveze pošlje kodo ali predvaja shranjeno zvočno



Vstop reševalca v strojnico dvigala.



Spuščanje kabine na reševalni nivo.



sporočilo o lokaciji dvigala, lahko pa se na sprejemni strani preko klicne številke razpozna lokacija dvigala.

Alarmna govorna naprava mora biti opremljena z vizualnimi in zvočnimi signalnimi napravami, ki ujetim v dvigalu omogočajo razpoznavo stanja naprave:

- z osvetljenim rumenim piktogramom se skupaj z zvočnim signalom signalizira, da je klic v sili posredovan,
- z osvetljenim zelenim piktogramom se označi, da je zveza vzpostavljena in klic sprejet.

Naprava mora delovati ves čas uporabe dvigala in mora po potrebi izvesti alternativni klic. Vsaj enkrat na tri dni mora samodejno sprožiti testno povezavo s klicnim centrom. V klicnem centru se morajo beležiti tako rezultati preverjanj kakor tudi vsi ostali klici.

Napajanje naprave mora biti avtonomno – delovati mora vsaj eno uro po izpadu napajanja dvigala. V primeru oslavitve zmogljivosti napajalnih akumulatorjev se mora naprava aktivirati in poslati alarmni signal. Naprava mora imeti možnost povezave za reševanje oseb, ki dvigalo vzdržujejo in se nahajajo na strehi dvigala ali v jami jaška. Poleg tega mora omogočati filtriranje ob določenih stanjih dvigala, da se onemogoči proženje govorne povezave (kadar kabina miruje v postaji z odprtimi vrati).

Naprava mora omogočati obveščanje klicnega centra o koncu alarmnega klica. Ustrezen signal mora sprožiti oseba, ki rešuje potnike iz kabine dvigala, potem ko reši potnike.

### Nova storitev koncerna Sintal

V koncernu Sintal smo za reševanje iz dvigal usposobili preko 150 naših varnostnikov in interventov na območju celotne Slovenije. Naš varnostno-nadzorni center je opremljen tako, da omogoča priključitev raznih komunikacijskih naprav, ki ustrezajo zahtevam standarda SIST EN 81-28. Te naprave se preko fiksne ali mobilnega telefonskega omrežja povežejo z varnostno-nadzornim centrom, ki ob dosegem klicu avtomatično prepozna dvigalo, iz kate-

rega prihaja klic. Hip za tem lahko operater v varnostno-nadzornem centru vzpostavi govorno povezavo z ujetimi v dvigalu, jim da ustrezne informacije in jih pomiri. Nato pokliče usposobljenega varnostnika ali najbližjo intervencijsko skupino ter jim da napotke za reševanje.

Intervencijska skupina Sintala v najkrajšem možnem času prispe do dvigala in prične z reševanjem ujetih oseb.

Varnostnik oziroma intervencijska skupina v najkrajšem možnem času prispe do dvigala in prične z reševanjem ujetih oseb. Po končanem reševanju obvesti varnostno-nadzorni center in pusti dvigalo v izklopljenem stanju. Operater v varnostno-nadzornem centru nato obvesti vzdrževalca dvigala, da pripravi dvigalo za ponovno uporabo. Ves potek reševalne akcije (komunikacija) se avtomatsko posname v našem varnostno-nadzornem centru.

Neustrezen postopek reševanja iz dvigal lahko povzroči nevarnost tako za uporabnike dvigala kot tudi za reševalce, zato smo se na izvajanje nove storitve v Sintalu temeljito pripravili. Kakovost storitve zagotavlja tudi strokovna usposobljenost naših interventov, ki bodo s svojim hitrim posredovanjem skrajšali in omilili posledice neljubih dogodkov.

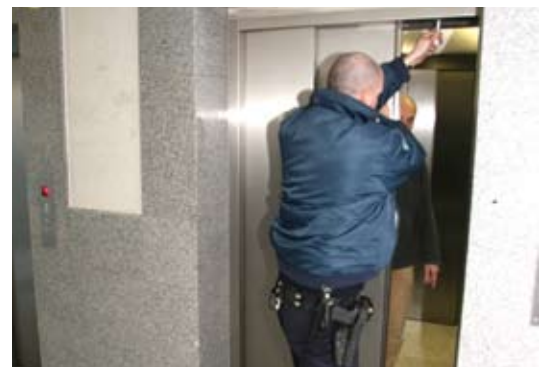
**Matjaž Černe, dipl. varn. inž.**  
direktor sektorja varstvo pri delu

Viri:

- Pravilnik o varnosti dvigal (Ur. l. RS št. 83/07),
- Seminar o novostih Pravilnika o varnosti dvigal, mag. Ivan Božič, univ. dipl. inž. el.



Odpiranje vrat kabine dvigala.



Uspešna rešitev ujetih v dvigalu.